

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK)

Data wpływu sprawozdania

30.09.2024.

Numer: 2/2025 STARSZY SPECJALISTA

Podpis: mgr Beata Majewska

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
WYDZIAŁOWEJ KOMISJI DS. KSZTAŁCENIA (WKK)/
KOMISJI DS. KSZTAŁCENIA W FILII (KKF)***

RAPORT SAMOOCENY Z FUNKCJONOWANIA WSZJK W DANEJ JEDNOSTCE

INFORMACJE PODSTAWOWE			
Jednostka:		Wydział Humanistyczny	
Rok akademicki:		2024/2025	
SKŁAD WKK/ KKF:			
PRZEWODNICZĄCY/-A WKK/KKF: dr hab. prof. UJK Jolanta Kępa-Mętrak			
Lp.	Tytuł/stopień naukowy	Imię i nazwisko	Status członka
	dr hab. prof. UJK	Ewa Boksa	zastępca dyrektora Instytutu Literaturoznawstwa i Językoznawstwa ds. kształcenia
	dr	Jan Hajduk	zastępca dyrektora Instytutu Literaturoznawstwa i Językoznawstwa ds. kształcenia
	dr	Agnieszka Rosińska-Mamej	zastępca dyrektora Instytutu Literaturoznawstwa i Językoznawstwa ds. kształcenia
	dr	Hanna Mijas	zastępca dyrektora Instytutu Literaturoznawstwa i Językoznawstwa ds. kształcenia
	dr hab. prof. UJK	Mariusz Nowak	zastępca dyrektora Instytutu Historii ds. kształcenia
	dr	Przemysław Ciszek	zastępca dyrektora Instytutu Mediów, Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej ds. kształcenia
	dr hab. prof. UJK	Marta Bolińska	n-I akademicki (reprezentant dyscypliny literaturoznawstwo)
	dr	Monika Łodej	n-I akademicki (reprezentant dyscypliny językoznawstwo)

	dr hab. prof. UJK	Danuta Grzesiak-Witek	n-l akademicki (reprezentant dyscypliny językoznawstwo)
	dr	Katarzyna Nobis-Wlazło	n-l akademicki (reprezentant dyscypliny językoznawstwo)
	mgr	Weronika Sałek	n-l akademicki (reprezentant dyscypliny nauki o komunikacji społecznej i mediach)
	dr hab. prof. UJK	Szymon Orzechowski	n-l akademicki (reprezentant dyscypliny historia)
		Kamil Rutkowski	student kierunku filologia angielska
		Klaudia Sasak	student kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna
		Michał Bochenek	student kierunku historia
		Paulina Robak	student kierunku filologia polska
		Jan Śliwa	student kierunku lingwistyka stosowana
		Michalina Kaleta	student kierunku logopedia ogólna
	mgr	Iwona Płonka	przedstawiciel interesariuszy zewnętrznych z kierunku logopedia ogólna (neurologopeda w Ośrodku Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczym im. Marii Majewskiej w Kielcach)
	mgr	Iwona Gawlik	przedstawiciel interesariuszy zewnętrznych z kierunku filologia angielska (założyciel szkoły językowej English Team w Kielcach)
	mgr	Maciej Wlazło	przedstawiciel interesariuszy zewnętrznych z kierunku lingwistyka stosowana (Stowarzyszenie Centrum Kultury Wschodniej)
	dr	Katarzyna Bernat	przedstawiciel interesariuszy zewnętrznych z kierunku dziennikarstwo i komunikacji społecznej (Radio eM)
	mgr	Waldemar Pukalski	przedstawiciel interesariuszy zewnętrznych z kierunku historia (dyrektor I LO im. Stefana Żeromskiego w Kielcach)
		Robert Biernacki	przedstawiciel interesariuszy zewnętrznych z kierunku filologia polska, Stowarzyszenie Współpracy Polska-Wschód

Opis działań WKK/KKF:

WKK WH na roku akademicki 2024/2025 została powołana w ww. składzie zgodnie z Uchwałą Nr 128/2023 Senatu Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach z dnia 26 października 2023 r. w sprawie Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia oraz zgodnie z Uchwałą Nr 25/2024 Rady Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach z dnia 19 września 2024 r. w sprawie opinii dotyczącej składu Wydziałowej Komisji ds. Kształcenia. Działalność WKK skupiała się na zadaniach określonych Zarządzeniem nr 148/2024 Rektora Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach z dnia 1 października 2024 roku w sprawie określenia szczegółowych zadań Uniwersyteckiej Komisji ds. Kształcenia, wydziałowych komisji ds. kształcenia/ Komisji ds. Kształcenia w Filii oraz zespołów działających w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia.

WKK odbyła 9 protokołowanych zebrań w terminach: 26 września 2024, 7 listopada 2024, 12 grudnia 2024, 23 stycznia 2025, 13 lutego 2025, 6 marca 2025, 3 kwietnia 2025, 8 maja 2025 i 25 września 2025. Pierwsze, wrześniowe posiedzenie obejmowało: omówienie najważniejszych regulacji prawnych dotyczących procesu kształcenia w UJK; przyjęcie sprawozdania z działalności WKK i ZEJK w roku akademickim 2023/24; zaopiniowanie zmian w harmonogramach realizacji programów studiów w roku akademickim 2024/25; zaopiniowanie organizacji zajęć dydaktycznych w roku akademickim 2024/25; zaopiniowanie wniosku o wyrażenie zgody na prowadzenie wykładów przez pracowników z tytułem zawodowym magistra na kierunkach: dziennikarstwo i komunikacja społeczna, filologia polska, logopedia ogólna, historia, filologia angielska, lingwistyka stosowana.

Przedmiotem obrad podczas drugiego posiedzenia, w listopadzie 2024 były: nowe akty prawne w zakresie Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK) w UJK; zaopiniowanie zmian w organizacji zajęć na kierunku logopedia I i II stopień; zaopiniowanie zmian w procedurach wydziałowych (w procedurze antyplagiatowej, procedurze archiwizacji prac etapowych oraz procedurze obsługi toku studiów); omówienie wyników ankietyzacji za rok akademicki 2023/2024 i rekomendacji z niej wynikających; propozycja wprowadzenia dodatkowych bezpłatnych punktów ECTS dla studentów np. drugiej specjalności w ramach danego kierunku lub innych dodatkowych zajęć; plany związane z uruchomieniem nowych kierunków studiów (filologia angielska z rozszerzonym językiem hiszpańskim mediolingwistyka, logopedia ogólna, studia jednolite magisterskie) oraz studiów podyplomowych (Zarządzenie nr 136/2024 z dnia 30 września 2024 roku sprawie zasad tworzenia i organizacji studiów podyplomowych <https://bip.ujk.edu.pl/f/esj>) i/lub kursów; studia niestacjonarne.

Trzecie, grudniowe posiedzenie WKK poświęcone było: zaopiniowaniu tematów prac dyplomowych planowanych do obrony w roku ak. 2024/2025 na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych; zmianom w organizacji zajęć dydaktycznych, dotyczącym przedmiotu pierwsza pomoc przedmedyczna; określeniu terminów prac związanych z uruchomieniem nowych kierunków studiów oraz modyfikacją dotychczasowych; wstępnym informacjom nt. Dni Jakości Kształcenia 2024/2025.

Czwarte posiedzenie, w styczniu 2025 obejmowało: zaopiniowanie Regulaminu dyplomowania na Wydziale Humanistycznym UJK; zaopiniowanie zmian w organizacji zajęć w semestrze letnim roku akademickiego 2024/2025 na kierunkach dziennikarstwo i komunikacja społeczna, filologia angielska studia stacjonarne i niestacjonarne, filologia polska, logopedia; zaopiniowanie zmian w harmonogramach studiów na kierunku filologia angielska; ocena wewnętrzna kierunków lingwistyka stosowana I st. i filologia angielska II st.; Dzień otwarty WH (28.03.2025); Dni Jakości Kształcenia 2025; przypomnienie o trwającej ankietyzacji, dotyczącej oceny zajęć i nauczycieli akademickich za I semestr 2024/2025.

W lutym WKK skupiła się na: zaopiniowaniu wniosków o utworzenie nowych kierunków studiów: filologia angielska z językiem hiszpańskim – studia I stopnia, mediolingwistyka – studia I stopnia (skierowany do uzupełnienia); zaopiniowaniu zmian w organizacji zajęć w semestrze letnim roku akademickiego 2024/2025 na kierunkach filologia angielska studia stacjonarne i niestacjonarne, filologia polska, lingwistyka stosowana, logopedia ogólna, dziennikarstwo i komunikacja społeczna; organizacji Dnia Otwartego WH (28.03.2025).

Szóste, marcowe posiedzenie WKK poświęcone było: zaopiniowaniu wniosku o utworzenie nowego kierunku studiów mediolingwistyka – studia I stopnia; zaopiniowaniu zmian w organizacji zajęć w semestrze letnim roku akademickiego 2024/2025 na kierunkach lingwistyka stosowana studia I stopnia, filologia angielska studia I stopnia niestacjonarne, filologia polska studia II stopnia; modyfikacji programów kształcenia w zakresie efektów uczenia się dla studiów I i II st. na kierunku lingwistyka stosowana pod względem dostosowania do Polskiej Ramy Kwalifikacji (efekt wizytacji UKK na Wydziale Humanistycznym i kierunku).

Siódme posiedzenie WKK w kwietniu 2025 obejmowało: zaopiniowanie zmian w organizacjach zajęć w semestrze letnim roku akademickiego 2024/2025 na kierunkach filologia angielska studia I i II stopnia niestacjonarne, lingwistyka stosowana studia I stopnia, logopedia ogólna studia I stopnia; zaopiniowanie zmian w programie studiów na kierunku filologia angielska studia pierwszego stopnia stacjonarne i niestacjonarne; zaopiniowanie zmian w programie studiów na kierunku historia studia II stopnia (w wyniku oceny PKA zweryfikowano efekty uczenia się dla specjalności nauczycielskiej); zaopiniowanie programów kursów dokształcających z języka polskiego jako obcego (Centrum Kultury i Języka Polskiego). Na przedwakacyjnym posiedzeniu, w maju 2025, WKK zaopiniowała zmiany w programach i harmonogramach studiów I i II stopnia na kierunku filologia angielska, wynikające z wewnętrznej kontroli oraz prerekwizyty, tj. przedmioty obowiązkowe, których zaliczenie warunkuje możliwość kontynuacji

kształcenia na kolejnym semestrze lub roku studiów. Ustalono je dla kierunków: filologia angielska studia I i II stopnia, filologia angielska z językiem hiszpańskim studia I stopnia, lingwistyka stosowana studia I i II stopnia, mediolingwistyka studia I stopnia.

Na ostatnim w roku akademickim 2024/2025 posiedzeniu WKK, 25 września 2025 r., poza bieżącymi sprawami związanymi z opiniowaniem zmian w harmonogramach (zwiększenie liczby godzin zajęć w języku angielskim z 15 do 20 dla każdego rocznika) oraz organizacji zajęć na każdym kierunku w roku akademickim 2025/2026, przedstawione zostały sprawozdania z działalności WKK i ZEJK oraz szczegółowo omówione wyniki ankietyzacji za rok 2024/2025.

Wszystkie działania WKK służyły poprawie jakości kształcenia na Wydziale Humanistycznym. Stąd szczególnie dużo uwagi poświęcono analizie wyników ankietyzacji.

Wnioski z ankietyzacji za rok akademicki 2023/2024:

W semestrze zimowym 2023/2024 średnia ocen na Wydziale wyniosła 4,84, z najniższą oceną 3,69 na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna (ćwiczenia praktyczne). W semestrze letnim średnia ocen wyniosła również 4,84, z najniższymi ocenami poniżej 3,5 (występującymi w każdym instytucie WH). Należy zwrócić uwagę, że oceny te są mało miarodajne ze względu na bardzo słaby udział studentów w ankietyzacji. Pracownicy byli czasem oceniani przez pojedyncze osoby. Niezależnie od tego, przeanalizowano uwagi studentów, odnoszące się do wykładowców. Bardzo duża liczba pozytywnych uwag odnosiła się głównie do komunikatywności wykładowców, ich zaangażowania, umiejętności przekazywania wiedzy i umiejętności praktycznych, chęci udzielania pomocy, poczucia humoru, odpowiedniego „podejścia do studenta”, bogactwa i różnorodności przekazywanych materiałów dydaktycznych oraz przejrzystości w określeniu zasad zaliczenia przedmiotu. Uwag negatywnych było zdecydowanie mniej, ale wzbudziły one zaniepokojenie. Studenci zwracali uwagę na brak punktualności lub nieodbywanie zajęć przez niektórych pracowników, brak określenia zasad zaliczenia przedmiotu, ich zmienianie lub nietrzymanie się zasad określonych w karcie przedmiotu, na rutynę w prowadzeniu zajęć lub ich chaotyczny przebieg. Pojawiały się też sporadyczne uwagi na temat okazywania braku szacunku dla studentów.

Wszystkie uwagi były szczegółowo przeanalizowane. Wicedyrektorzy ds. kształcenia zostali zobowiązani do omówienia wyników ankietyzacji na zebraniu pracowników i przypomnienia nauczycielom ich obowiązków w zakresie dydaktyki. Poza rozmowami dyscyplinującymi, nie ma jednak możliwości wyciągnięcia konsekwencji wobec nauczycieli, nawet przy ocenach negatywnych (poniżej 3,0), w odniesieniu do poszczególnych pytań ankiety, np.: *Kontakt z prowadzącym oraz gotowość prowadzącego do udzielania dodatkowych wyjaśnień; Postawa (szacunek) prowadzącego zajęcia wobec uczestników zajęć; Przygotowanie prowadzącego do zajęć (uporządkowanie sekwencji zajęć, dobór materiałów dydaktycznych); Punktualność i terminowość prowadzenia zajęć (nie dotyczy odrabianych zajęć); Sposób prowadzenia zajęć (w tym np. jakość, przystępność przekazu, łączenie teorii z praktyką)*. Oceny takie pojawiły w ankietach dotyczących dwóch nauczycieli. Średnie wszystkich ocen zawsze były powyżej 3,0. Pamiętać należy, że oceny i uwagi negatywne pochodzą od pojedynczych osób. Można przypuszczać, że są to osoby mające problemy z zaliczeniami poszczególnych przedmiotów. Ocenom i uwagom negatywnym zawsze towarzyszą bowiem oceny i uwagi pozytywne.

W ankietach studentów ostatniego semestru studiów zarysowały się dwie ważne tendencje. Pierwsza dotyczyła kierunku lingwistyka stosowana, którego studenci zwrócili uwagę na asymetrię w jakości kształcenia językowego w ramach edukacji dwujęzycznej. Drugi wywód dotyczył braków w infrastrukturze budynku. Wśród uwag studentów znalazły się informacje dotyczące niedziałającego sprzętu, źle zamontowanych telewizorów, niedziałającego ogrzewania / klimatyzacji, niedziałających rolet i rzutników. Do uwag dotyczących infrastruktury WKK nie mogła się bezpośrednio odnieść. Zostały one przekazane dziekanowi WH oraz kierownikowi administracyjnemu budynku.

Wnioski z ankietyzacji za rok akademicki 2024/2025:

W semestrze zimowym wypełniono 2653 ankiety, średnia ocen to 4,81, natomiast w semestrze letnim ankiet było jedynie 904, zaś średnia ocen wyniosła 4,70. Średnia arytmetyczna z ankiet oceny nauczyciela akademickiego / osoby prowadzącej zajęcia w zakresie wypełniania obowiązków związanych z kształceniem w roku akademickim 2024/2025 wyniosła 4,76, przy czym w semestrze zimowym najwyższa wyniosła 4,97, w letnim 5, a najniższa w zimowym 4,27, w letnim 4,22. Liczba oceniających z

poszczególnych kierunków była zróżnicowana. Największą aktywnością w obydwu semestrach wykazali się studenci dziennikarstwa i komunikacji społecznej, najmniejszą studenci filologii polskiej oraz niestacjonarnej filologii angielskiej. Wyniki dotyczące tych ostatnich kierunków są zatem mało wiarygodne. Niższy o 66% udział studentów w ankietyzacji w semestrze letnim też wymaga innego spojrzenia na jej wyniki.

W tym roku najniżej oceniona została lingwistyka stosowana pierwszego stopnia (4,25 w skali roku). Pokrywa się to z dużą ilością negatywnych uwag wobec wykładowców pracujących na tym kierunku (w odniesieniu do seminarium – utrudniony kontakt z promotorem, notoryczne spóźnianie się, nieodbywanie konsultacji lub skracanie ich, proponowanie studentom sprawdzanie ich prac samodzielnie z pomocą ChataGPT; w odniesieniu do lektoratu języka hiszpańskiego – chaos, problemy w komunikacji językowej w języku polskim z wykładowcą w grupie z zerową znajomością języka hiszpańskiego; w odniesieniu do zajęć z praktycznej znajomości języka angielskiego – zbyt niski poziom, niedostosowanie materiałów dydaktycznych do poziomu znajomości języka, brak możliwości rozwoju kompetencji językowych w porównaniu z zajęciami z drugiego języka). Generalnie w opiniach studentów zdecydowanie przeważają pozytywne komentarze dotyczące ciekawego prowadzenia zajęć, widocznej pasji i zaangażowania, ogromu wiedzy, przystępnego podawania informacji, miłej atmosfery, życzliwego podejścia do studentów, chętnego odpowiadania na pytania i udzielania pomocy, kreatywności, inkluzywności i otwartości. Wyrażono także zadowolenie ze zmiany postawy w stosunku do studenta u niektórych wykładowców. Czasem studenci narzekają na tempo prowadzenia zajęć – zbyt szybkie lub zbyt wolne, wplatanie w tematykę zajęć kwestii osobistych lub ideologicznych, niechętnie odpowiadanie przez wykładowców na pytania.

Mimo, że ankietyzacja nie obejmuje wszystkich studentów, powtarzające się negatywne uwagi w stosunku do niektórych wykładowców są sygnałem możliwych nieprawidłowości w realizacji procesu kształcenia i będą wyjaśniane zarówno na poziomie instytutów, jak i Wydziału. Bardzo duża liczba pozytywnych komentarzy świadczy dobrze o realizacji Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia na poziomie Wydziału.

Ankietyzacja studentów ostatniego semestru nie przyniosła miarodajnych efektów, ponieważ wzięło w niej udział tylko 12 osób. Najwyżej ocenili oni warunki stworzone w uczelni dla wspierania rozwoju naukowego lub artystycznego warunki dla wspierania rozwoju sportowego. Jest duża liczba pozytywnych uwag wobec wykładowców, którzy dzielą się swoimi pasjami naukowymi i stwarzają warunki do ich rozwoju dla studentów. Najgorzej ankietowani ocenili ofertę zajęć do wyboru. Nisko oceniono także organizację praktyk, a niezbyt wysoko – dostępność informacji dla studentów. Jeśli chodzi o stopień opanowania wiedzy, to najwyżej oceniono go w zakresie specjalistycznej wiedzy teoretycznej, zaś najniżej w zakresie specjalistycznych umiejętności praktycznych/badawczych. Studenci dziennikarstwa i komunikacji społecznej (najaktywniejsza grupa sondażowa) sugerowali zwiększenie liczby zajęć praktycznych. Z kolei studenci lingwistyki stosowanej dostrzegali konieczność wprowadzenia większej liczby zajęć z teorii przekładoznawstwa.

Drugi obszar działań mających na uwadze stałe podnoszenie jakości kształcenia dotyczył jej promocji wśród studentów i pracowników poprzez zaangażowanie w wydarzenia niezwiązane bezpośrednio z dydaktyką na poszczególnych kierunkach, np. Dni Jakości Kształcenia, działalność kół naukowych (w tym m.in. organizowane przez nie debaty), wydarzenia artystyczne (koncerty), naukowe (konferencje), szkolenia. Zwracano uwagę także na indywidualne potrzeby studentów w zakresie kształcenia. W odpowiedzi na problemy związane z radzeniem sobie w sytuacjach kryzysowych, w porozumieniu z dr hab. prof. UJK Moniką Szpinger z Centrum Wsparcia Psychologicznego i Psychoedukacji, zorganizowane zostały warsztaty dla studentów studiów stacjonarnych Wydziału Humanistycznego, prowadzone przez mgr Julię Kunderę. Warsztaty dotyczyły zarządzania emocjami i radzenia sobie w trudnych sytuacjach. W 4 warsztatach wzięło udział łącznie ok. 50 studentów z kierunków: dziennikarstwo i komunikacja społeczna, filologia polska, lingwistyka stosowana, logopedia ogólna. Studenci dowiedzieli się m.in. jak rozpoznać i reagować na myśli samobójcze – zarówno u siebie, jak i u innych – oraz gdzie szukać pomocy i jak wspierać swoje zdrowie psychiczne na co dzień. Poznali narzędzia pomagające radzić sobie w trudnych chwilach, budować odporność emocjonalną i dbać o swoje zdrowie psychiczne.

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK)

Plan działań naprawczych z harmonogramem ich wdrażania:

Plan działań naprawczych na rok 2025/2026 (następny):

Działanie	Planowany termin realizacji	Oczekiwane efekty
Indywidualizacja procesu kształcenia zgodnie ze szczególnymi potrzebami studentów.	październik 2025-wrzesień 2026	Zmniejszenie ogólnej liczby indywidualnych organizacji studiów przy równoczesnym zróżnicowaniu i dostosowaniu form kształcenia do szczególnych potrzeb studentów.
Monitorowanie programów i harmonogramów studiów pod kątem ich dostosowania do rynku pracy oraz oczekiwań studentów w zakresie zajęć do wyboru.	październik 2025-czerwiec 2026	Modyfikacja treści i form kształcenia, zwiększenie atrakcyjności i efektywności zajęć oraz oferty zajęć do wyboru, co przełoży się na lepsze przygotowanie studentów i absolwentów do podejmowania pracy zgodnej z kierunkiem kształcenia.
Promowanie wśród studentów i pracowników działań związanych z Uczelnianym Systemem Zapewniania Jakości Kształcenia, szczególnie udziału w ankietyzacji, Dniach Jakości Kształcenia, dniach otwartych, zajęciach spoza programów kształcenia (np. wykładach, warsztatach) oraz systematycznej pracy kierunkowych zespołów ds. jakości kształcenia.	październik 2026-lipiec 2026	Zwiększenie udziału studentów w ankietyzacji, szczególnie z kierunków najmniej aktywnych, co przełoży się powinno na bardziej wiarygodne oceny. Większe zaangażowanie studentów i pracowników w wydarzenia na poziomie Uczelni, Wydziału i instytutów.

Działania naprawcze w roku 2024/2025 (sprawozdawczym):

Działanie	Faktyczny termin realizacji (planowany termin realizacji)	Uzyskane efekty (powód niewdrożenia)
Analiza programów kształcenia i planów studiów – ewentualna modyfikacja	październik 2024 – maj 2025	Modyfikacja programów i harmonogramów studiów oraz efektów uczenia się na kierunkach: filologia angielska studia I i II stopnia, lingwistyka stosowana studia I i II stopnia, historia studia II stopnia. Utworzenie nowych kierunków studiów: filologia angielska z językiem hiszpańskim studia I stopnia, mediolingwistyka studia I stopnia.

Sprawozdanie sporządził/-a dr hab. prof. UJK Jolanta Kępa-Mętrak	25.09.2025 <i>Ykpa Mętrak</i> (data, podpis przewodniczącego/-ej WKK KKF)
Sprawozdanie przedstawiono na Radzie Wydziału Humanistycznego w dniu 25 września 2025 r.	25-09-2025 <i>Jerzy Gajpys</i> (data, podpis dziekana)
Sprawozdanie przyjął/-ęła	Przewodnicząca Uniwersyteckiej Komisji ds. Kształcenia Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach <i>M. Wojciechowska</i> dr hab. Mariola Wojciechowska, prof. UJK (data, podpis przewodniczącego/-ej Uniwersyteckiej Komisji ds. Kształcenia)

* niepotrzebne usunąć / skreślić

